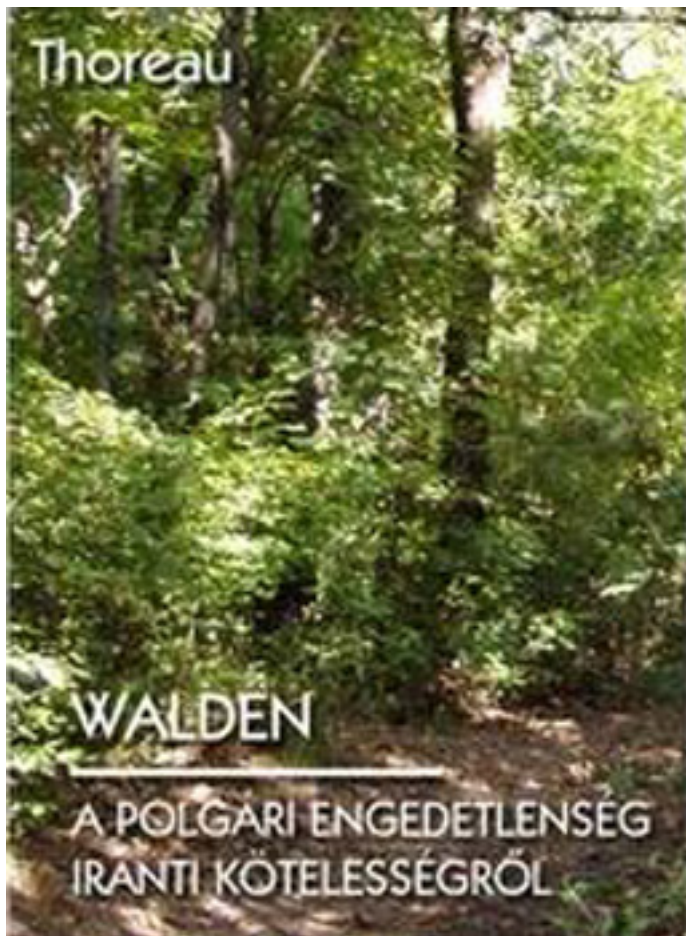

Thoreau, Henry David:
Walden - A polgári engedetlenség iránti kötelességről

Ford.: Szóllósy Klára, versbetéteket ford.: Molnár Imre

Fekete Sas Kiadó, 2008
288 oldal
ISBN: 9789639680210

Thoreau, Thoreau – elsuttogott, titkos jelszó is lehetne, a természettel harmóniában élőké. A XIX. századi Amerikában Rousseau eszméjét a gyakorlatban megvalósító Ember – nem az Író – valóságosan is titkos: amennyiben elfelejtett. Pedig Whitman és Emerson társa: a természetet mint szabadságot meghódító és értelmező, azzal harmóniát kereső lény. Naiv

eszmefuttatásokban mutatja ki a gyakorlatias társadalom ésszerűtlenségét, ám nem elégszik meg ennyivel. Két éven át a vadonban él – a Walden-tó mellett –, saját kezével teremtve meg életfeltételeit. „Mélyen akartam merülni az életbe, kiszívni csontja velejét, olyan erőteljesen, spártai módra akartam élni, hogy megfutamodásra kényszerítsem mindazt, ami nem élet...” Ennek a társadalomból való „kivonulásnak” krónikája a könyv; olyan ízekkel, szagokkal, hangokkal, fényekkel, hogy ehetnénk-ihatnánk belőle, fürdőzhetnénk benne. Ezt megtenni nem tudjuk – csak szellemünkön leng keresztül valami régi-friss fuvallat.

Henry David THOREAU
WALDEN

Az amerikai természetbúvár és esszéista a New England-i úgynevezett transzcendentalisták csoportjának legegényibb gondolkodója, Emerson, Margaret Fuller és Hawthorne pályatársa volt. Sikertelen irodalmi-újságírói próbálkozásai után 1845-ben Walden Pongban, Concord közelében épített magának egy kis kunyhót és két évig élt benne. Remeteélete során tanulmányozta a természetet és önmagát. Naplóját, melyben elmélkedéseit rögzítette 1854-ben tette közzé. Teljes címe: Walden, avagy az élet az erdőben.

Individualista filozófiáját a polgárnak arra a jogára alapozza, hogy ha akar, visszavonulhat a civilizációtól a magányba. A visszavonulás egyben a társadalmi konvencióktól való mentesülést is jelenti. ("A legtöbb ember még ebben a viszonylag szabad országban is, merő tudatlanságból és tévelygésből úgy el van foglalva az élet vélt gondjaival és fölösleges, durva munkáival, hogy nem tudja élvezni nemesebb gyümölcseit.") Thoreau Rousseau méltó tanítványának bizonyul, egyben az utolsó jelentős rousseauistának is. Érdekes - bár naiv - elképzelése, hogy az ember a megszerzett javakért életerejét áldozza fel. Minél kevesebbet szerez, annál több marad a maga számára ebből az életerőből. Mindenkinek a saját élete a legértékesebb - fejt ki s könyve befejezésében hangsúlyozza: "Ha meg akarod tanulni a világ minden nyelvét és valamennyi nemzet szokásait, ha messzebb akarsz utazni minden világutazónál . akkor kövesd az ókori bölcs szavát és ismerd meg tenmagadat." Thoreaut az angol nyelv kiváló stílusztájának tartják, nevezetesen kitűnő megfigyeléseiről és mélyen szántó gondolatmeneteiről. Műve magyarul inkább szépirodalomnak hat, mert elméletei és azok bizonyításai fölött már jócskán eljárt az idő; könyvét így is az amerikai irodalom klasszikus alkotásai között tartják nyilván.

Legeza Ilona